СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК L. Ч. 79. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 9-го квітня 1942. No. 79. Jersey City, N. J., Thursday, April 9, 1942. VOL. L.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ, ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

В Батаані Завзяті Бої не Перестають; Є Великі Втрати По Обидвох Сторонах - У Лондоні не Мають Великої Надії на Порозуміння з Індією - Совети Оголошують, Що за Девять Днів Знищили аж 494 Німецьких Літаків

ЯПОНЦІ КИДАЮТЬ НОВІ ВІДДІЛИ У БІЙ ЗА БАТААН

ВАШИНГТОН. — Вже третій з ряду день японці кидають все нові й нові сили проти американсько-филипинських військ, що обороняють Батаанський Півостров. Ген. Джонатан М. Вейнрайт доносить, що в японському нападі бере участь щонайменше 200,000 людей, яких піддержують повзи, літаки та артилерія. Комунікат департаменту війни подає, що втрати по обох сторонах є дуже високі. Як відомо, японці мають чисельну перевагу, бо Батаану обороняє заледви 30,000 американських і филипинських вояків, моряків, пластунів і міліціянтів. Коли з одного боку японці під проводом ген. Ямашіти стараються фронтовим нападом зломати американські лінії, то з другої сторони вони стараються знищити літаками та гарматами американські достави в запіллі. Мабуть тому й не бомбардували японці Корегідору та інших фортів, зосереджуючи всі літаки до нападів на фронтові лінії.

ГЕЛИФЕКС КАЖЕ, ЩО АНГЛІЯ БОРОНИТИМЕ ІНДІЇ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ

НЮ ЙОРК. — Лорд Гелифекс, британський амбасадор, говорячи в Тавн Гол, заявив, що навіть колиб гіндуські лідери відкинули британський плян в справі полагодження індійського питання, то Велика Британія виконає свій обовязок та буде обороняти Індію перед японським наїздом. Він твердив, що британський уряд робить все, що є в його розпорядимости, щоб полагодити це питання, та коли Все-Індійський Конґрес не зрозуміє великої небезпеки та далі не схоче прийти до компромісу, тоді Велика Британія та її союзники виконають свій обовязок. Стверджуючи, що минулих років Велика Британія зробила чимало помилок в Індії, Гелифекс говорив, що всеж таки старанням британського уряду було, щоб дати всім народам якнайширшу волю. Він висказав надію, що Індія скоро зможе тішитися таким політичним положенням, що його мають в Британській Спілці Народів Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Полуднева Африка та Ірляндія.

АФП І КПО ОБІЦЯЮТЬ ЯКНАЙБІЛЬШЕ ПРОДУКЦІЇ

ПІТСБУРҐ (Па.). — Вилйем Ґрін, голова Американської Федерації Праці та Филип Морей, голова Конґресу Промислової Орґанізації, зложили врочисті приречення, що їх орґанізації будуть старатися, щоб якнайбільше видати продукції для воєнних змагань Америки. Є це перший раз від 1935. р., коли то повстав розлам в робітничих рядах, що ці дві орґанізації годяться співпрацювати, не зважаючи на це, що між ними далі існують поважні розходження в багатьох інших питаннях.

НАКС ПРО УСПІХИ В БОРОТЬБІ ПРОТИ СУБМАРИН

ВАШИНҐТОН. — Секретар маринарки полк. Накс заявив, що в останньому часі ворожі субмарини на Атлянтику значно зменшили свої атаки на американські та союзницькі кораблі. Це сталося завдяки посиленій проти-акції, яку ведуть американська фльота та літаки. Одначе полк. Накс перестеріг публику, щоб вона не плекала фальшивих надій ані теж не попадала в надмірний оптимізм, бо німці ще далі ведуть підморську боротьбу на Атлянтику.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИМ УРЯДОМ

ВАШИНҐТОН. — Французький уряд вніс формальний протест перед департаментом стейту в справі визнання Злученими Державами Французької Рівникової Африки, яка є під зарядом ґен. де Ґоля. В останніх днях американський уряд дав своє визнання згаданій французькій посілості тим, що назначив свого консуля до столиці цеї кольонії, Бразавіль. Рівночасно з Вашинґтону повідомляють, що Америка буде далі висилати до французької Північної Африки одежу, харчі та інші товари, яких потребують згадані кольонії.

ЛІМЕН КАЖЕ, ЩО БУДУТЬ ПРИНИМАТИ ЧУЖИНЦІВ ДО РОБІТ

ОЛБАНІ (Н. Й.). — Ґубернатор Лімен заявив, що федеральний уряд розглядає тепер плян в справі принимання на роботи до воєнних індустрій льояльних чужинців, що тепер перебувають в Америці. Ґубернатор твердив, що цею справою займаються ріжні федеральні департаменти, та що це є цілком льоґічним, щоб всіх льояльних чужинців запрягти до воєнної роботи. Американський уряд, казав він, наслідує в тому напрямі Велику Британію, яка зуміла винайти спосіб та затруднити велике число чужинців.

АМЕРИКАНСЬКА ПОМІЧ ЗМІЦНЮЄ СТАНОВИЩЕ АЛІЯНТІВ НА ПАЦИФІКУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт здав докладний звіт Тихо-Океанській Воєнній Раді про це, скільки Америка вислала допомоги аліянтам від 7. грудня 1941. р. Хоч детайлів звіту не подано, проте члени цеї ради висловили повне вдоволення. Лорд Гелифекс, член Тихо-Океанської Воєнної Ради, заявив, що президент Рузвелт згадував про допомогу, яку шле Америка на Південно-західний Пацифік. Як відомо, в Тихо-Океанській Воєнній Раді є заступлені: Злучені Держави, Злучене Королівство, Китай, Канада, Австралія, Нова Зеляндія та Голяндія. Згадана Рада відбула вже дві важні конференції протягом двох тижнів.

ЗАТОПЛЕНО ДВА ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНҐТОН. — Комунікат маринарки подає, що американська субмарина знищила два японські перевозові кораблі на Далекому Сході. Затоплення наступило в Китайському Морі, себто на тому шляху, яким Японія доставляє посилки для своїх армій в Південно-західному Пацифіку. Від вибуху війни аж до останнього оголошення американські субмарини знищили 50 японських кораблів. На загал донесено, що за той сам період часу 199 японських кораблів ріжних типів та величини було затоплено або ушкоджено збройними силами Америки. Сама американська фльота знищила 137 кораблів, решта припадає на субмарини й літаки.

ЯПОНЦІ ЗАГРОЖУЮТЬ НАФТОВИМ ПОЛЯМ В БУРМІ

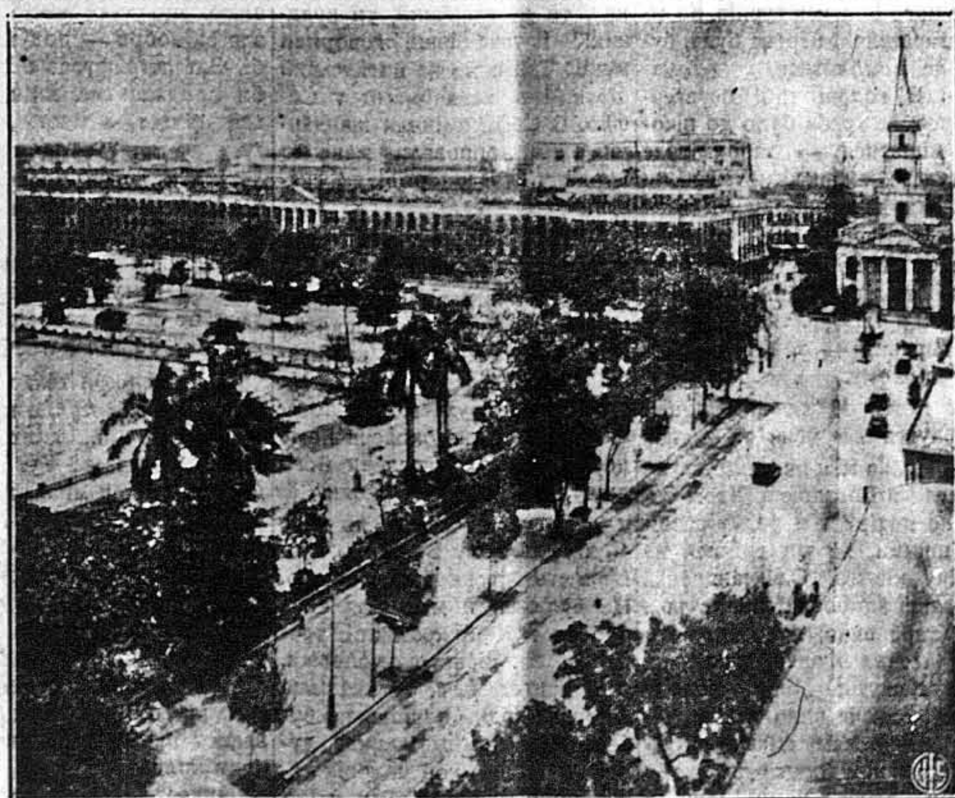
НЮ ДЕЛЬГІ. — Японські війська в Бурмі поступають далі вперед. Вони посунулись від здобутого недавно міста Пром на сорок миль в глибину Бурми та поважно загрозили нафтові бурмські поля в долині ріки Іравади. Вже деякі копальні і рафінерії попали в їх руки. Але перед відступом британці їх цілковито знищили.

ЛЕНІНҐРАД УВІЛЬНЕНИЙ ВІД БЛЬОКАДИ

КУЙБИШІВ. — Совєтські звідомлення подають, що до Ленінґраду прибув перший наладований ріжними продуктами поїзд з Москви. Тим переїздом доказано, що облога Ленінґраду зломана і достава продуктів до цеї бувшої царської столиці є вможливлена. Проте совєтські власти стверджують, що є ще певні труднощі в комунікації з Ленінґрадом, але ті труднощі вкоротці будуть усунені. Водночас совєтські звідомлення подають, що на всіх фронтах далі відбуваються завзяті бої. Німці оживили свою повітряну силу. В однім дни, одначе, вони втратили черґових 79 літаків, що разом з іншими знищеними за останніх девять днів, виносить близько 500.

ЗНОВ НАЛЕТ НА МАЛЬТУ

ЛОНДОН. — Літаки Держав Осі знов виконали масовий налет на британську твердиню на Середземнім морі, Мальту. Це був один з найтяжчих налетів на цю твердиню, хоч дотепер тих налетів було вже біля дві тисячі. Тяжкі бомби потрясли землею до основ, але великих втрат не завдали, бо все життя на тім острові дотепер вспіло зaритись глибоко під землю.

І ЦЕ МІСТО МАЄ БУТИ ПРЕДМЕТОМ НАПАДУ? — Японці висадили в Акябі, в Бурмі, 5,000 вояків, і це викликало страх в Обєднаних Державах, що японці можуть атакувати Калькуту, положену тільки 320 миль від Акябу. Калькута це один з головних портів в Індії, важний для довозу амуніції для британських кольоній і для Азії. На світлині: Сквер Дальгавзі в Калькуті.

ГІНДУСИ ПОНОВНО ВІДКИНУЛИ ПРОПОЗИЦІЇ КРИПСА

ЛОНДОН. — Надії на позитивне полагодження індійського питання в Лондоні маліють. Конгрес гіндуської націоналістичної партії відкинув поновні пропозиції британського уряду, які посувались так далеко, що готові були підчинити департамент війни і збройні зусилля Індії під мішану команду — британців і індійців. Далі цього британці не могли піти, бо оборона краю знайшласяб в небезпеці. Явагарляль Неру, впливовий гіндуський лідер, заявив, що сам він піде на фронт і буде боротись з японцями до загину, коли британці віддадуть збройні сили Індії в руки гіндусів. Та так виглядає, що найбільшою перепоною в порозумінні є те, що британці настоюють на самовизначення для поодиноких індійських релігійних сект, які вороже відносяться до гіндусів.

ЯПОНЦІ МОРДУЮТЬ ПОЛОНЕНИХ АВСТРАЛІЙЦІВ

МЕЛЬБОРН. — Трьох австралійських летунів втекло з японського полону і розказало про жахливу долю, яка зустріла їхніх 50 товаришів зброї. Японці в Новій Ґвінеї взяли в полон 50 австралійських вояків. Повязавши їх шнурами по десять, вони запровадили їх в корчі і покололи баґнетами, або постріляли кулями. Старшин вони відлучили на бік і дали кожному револьвер з одною кулею та веліли йому застрілити себе. Двох полонених вспіли відвязати свої руки і в останній хвилині кинулись у густі корчі та втекли в нетри. Одного з них револьвером хотів застрілити японський старшина. Він перший раз поцілив його в плечі. Той впав і лежав немов вбитий. Тоді японець ще два рази вистрілив у нього і поранив руку та ногу. Але всі три рани не були смертельні і коли японці всіли на свій корабель і відплили, трьох австралійців зійшлись і по довгих вандрівках дістались назад до Австралії. Австралійський уряд відразу зарядив урядове слідство.

ГОРЛОРІЗНА КОНКУРЕНЦІЯ МІЖ ІТАЛІЄЮ І НІМЕЧЧИНОЮ

ЛОНДОН. — Британські власти з великим зацікавленням слідкують за торговельною конкуренцією між Італією і Німеччиною. Італія, яка велику скількість своїх харчів мусить висилати до Німеччини взаміну за вуголь і залізо, старається з другого боку купити собі дещо пшениці в Румунії, Мадярщині, та в інших балканських краях. Але німецькі купецькі аґенти кожний раз підвищують ціни на ту пшеницю і видирають італійцям її з рук. Подібне діється з іншими продуктами. З другого боку вони обнижають ціну на свої промислові продукти, де лише появляться італійські продавці, що мають на продаж подібні продукти. З тої конкуренції виходить, що між італійцями і німцями нема великої дружби і великої співпраці.

САБОТАЖІ В ЕВРОПІ

ЛОНДОН. — З приходом весни по ріжних краях Европи, включаючи Німеччину й Італію, появились масові саботажі, які нищать німецькі фабрики зброї і комунікаційні сітки. В Німеччині невідомі справники запалили і ґрунтовно знищили величезну фабрику Форбах. Також повстав вибух в „Німецькій фабриці муніції" біля Берліну. Вибух вогонь в хемічній фабриці в Дісельдорфі, як теж в кількох інших фабриках, серед них в Лінцу, в фабриці Ґерінґа. Подібні саботажі вибухають по інших европейських краях.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ

ВІШІ. — Французький уряд запротестував проти заложення консуляту в французькій рівниковій Африці, що тепер є під владою вільно французького уряду ґен. Де Ґоля. Спочатку французький уряд пояснив це положення тим, мовляв, це лише консулят а не диплооматичне представництво. Через запровадження консуляту ніхто не признає ще даної політичної власти. Але другого дня, під впливом нагальних нападів французької преси, що виходить в окупованій частині Франції, французький уряд вислав до Америки протест. Цей протест погіршив французько-американські відносини.

ПРИЇЗД АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА ДО СОВЄТІВ

КУЙБИШІВ. — Новоназначений американський амбасадор адмірал Стендлей прибув до Куйбишева, щоб обняти свій уряд. Він буде негайно принятий комісарем закордонних справ В. Молотовим. Правдоподібно, що приняття відбудеться того самого дня, що приняття нового японського амбасадора до Москви, Саіта.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

З Піднятою Маскою

У голяндських ґазетах появилися замітні статті про промислові й рільничі справи в далеких від Голяндії краях, головно в „західній Росії", що певно означає не що інше, як Україну. Хоча статті писанні голяндською мовою, все таки з огляду на німецьку окупацію Голяндії та гостру націвську цензуру над голяндськими ґазетами, ці статті треба признати інспированими німецьким урядом, просто за вислів націвського проводу. Зрештою, якби ще були які сумніви щодо цього, то зміст статтей їх зовсім розбиває.

Звістуном статтей був звіт голяндських ґазет представників голяндської преси з розмови з одним націвським урядником, котрий то старався переконати голяндських фармерів вибиратися на „експльоатацію російської території". Для цеї цілі мовляв і зорганізовано „Східно-німецьку Рільничу Спілку", і вона сподівається змобілізувати голяндських, бельгійських, данських і інших фармерів для рільничих робіт на окупованих територіях Росії.

Статті, що наступили по цій розмові, розяснили, що цих фармерських робітників кличеться на окуповані території Росії не як простих робітників, а як майбутніх менаджерів фармерських робіт. Вони будуть побирати місячні пенсії. „Простими" робітниками, мовляв, будуть „російські робітники".

Як бачимо, цей апель націстичного уряду промовляв до бажання добрих зарібків з одного боку та до бажання вивищатися понад інших, з другого. Та видно ще й це видалося не вистарчальним, коли німецький уряд потім промовляв до амбіцій голяндських фармерів: „Німеччина віддала широкі простори західної Росії до розпорядимости інтензивної управи голяндських фармерів. Німеччина чується зобовязаною визискувати ці бувші російські землі для добра европейських народів. Це значить, що Німеччина не повинна цьої роботи сповняти сама; всі европейські народи повинні з нею співпрацювати."

З організаційного боку цеї справи замітно, що всі зиски з рільничого визиску „західних російських територій" мають іти в руки Східно-німецької Рільничої Спілки". При тому голяндських і інших фармерів, що фіґурують як менаджери, називаються офіціяльно кольоністами. З опису їх влади виходить, що вони були би не стільки наглядачами рільних праць, скільки справжніми власниками рільничих рабів з місцевого населення.

Наконець усе це підпущено ще й типічним націвським сосом. Мовляв, „Німеччина в зброї хоронить Европу від большевизму. Найменше, чого вона може ждати від краї, котрі є так захоронені, це те, що їх робітники поможуть, на скільки їх сил стати, для добуття повної перемоги". Ця пригода на німецьке воювання певно пригадає голяндським фармерам, що їх панування на сході Европи, за плянами націстичного уряду, має тривати лише до часу, як німецький фармер не скине зо себе військового уніформу.

Заважували і Заважують: Шляхотні Почування

Деякі цинічні критики нашого громадського життя стараються збити капітал з факту, що в попереджуючих цю війну роках багато з наших організацій слали ріжні протести до европейських держав і в тих протестах домагались справедливого трактування українського народу. „Вони не повинні були цього робити", кажуть нині ті критики, „бо роблячи це, вони ніби творили державу в державі. Вони понад голову американських урядових політиці звертались до чужих державних голов, серед них і до таких, які нині є в ворожім таборі".

Заки прийдемо до самої відповіди на цей „закид", скажемо декілька слів загально.

Дуже добре бути пророком, як вже щось сталось, та трудніше передбачити події. Ледви чи є на світі такий бистроумний політик, який ніколи не помилявсьб відносно передбачування будучих подій. Здається нам, що всі люди, котрі щонебудь в житті роблять, частіше, чи рідше поповнюють помилки. Не роблять помилок лише ті, що нічого не роблять. Про тих, що лежать на цвинтарі в могилах можна з найбільшою рішучістю сказати, що вони помилок не роблять. Але ми грішні, що волючимо жити ще по цім світі, й пробуємо щось робити, а не бути гнилою колодою, таки мусимо поповняти помилки, бо це річ людська. Такі помилки, що відносяться до заплутаного будучого життя, не приносять нікому нечести. Вони наносять людям і народам прикрости.

Маючи це на увазі, можна теж припускати, що помилки робили і деякі наші організації і провідники, коли посилали алярмуючі депеші до чужих держав в наївній вірі, що вони щось поможуть. Та помилка полягала головно в тому, що ті депеші на ніщо не здались. Вони не принесли бажаного успіху. Зате цілком несправедливою є критика, що мовляв, тими депешами наші організації і провідники творили в Америці другу державу, бо робили понад голови американського уряду свою власну політику.

У першу чергу це не було роблення політики. Це цілком не була політична справа, а тільки апель до примінення справедливости для покривдженого народу, згідно з засадами міжнародньої універсальної гуманности. Не лише провідники і організації українського походження добивались цеї справедливости для своїх братів в старім краю. Робили те саме американці інших народностей. Багато з них роблять це і нині, проте ніхто їм не закидає, що вони творять „державу в державі". В часі миру це можна було вповні робити. Щобільше, таке поступовання було згідливе з традицією своєрідного американського місіянізму, який подавав помічну руку не одному поневоленому народови.

Правда, з вибухом війни гуманізм мусить відійти на другє місце, а на перше приходить вирахований інтерес даної держави. Підчас миру, наприклад, було вповні дозволене, а навіть похвальне, коли хтось посилав харчі голодуючим людям в Европі, без огляду на їх національність. Нині не вільно довезти харчів навіть власним союзникам, коли ті союзники знаходяться під пятою окупанта. Бо окупант харчі цей відбере і сам ним накормиться. Подібне з іншими гуманітарними акціями. Отже підчас війни всі гуманітарні акції стають частиною великої політичної акції.

Але того не було за мирних часів, коли деякі наші люди слали до Европи ріжні телеграми, прохаючі европейські потуги справедливо віднестись до українського народу.

Чи журба про долю рідних братів в старім краю належить до шляхотних почувань? — це інша справа. Нині війна і підчас війни, зрозуміло, на першім місці мусить стояти одне однїське почування: рятувати свою власну батьківщину перед зверхньою небезпекою. Ми, американці українського походження, вцілості підчиняємось цьому воєнному законови. Та важко припускати, щоб в часі миру уважалось за нелюдяне і шкідливе те почування, яке симпатизує з терпінням своїх братів. Чи може ті „критики", які досі десь спали, а тепер, нагло дігтавши великого розуму і передбачливости, скажуть, що симпатія з терплячими навіть в часі миру це щось дурне, непотрібне, шкідливе? Хіба ми в мирних часах не чули з уст багатьох передових американців, що Америка не дуже тішиться тим елементом, що сюди приїздить виключно з матеріяльних зглядів і не носить в серці ніяких вищих ідеалів? Хіба сама Америка не є побудована на тих високих ідеалах, які сюди привезли перші американські іміґранти і яких вони твердо придержувались навіть серед цілковито нових обставин? Як виглядалаб сьогодні Америка, якщоб сюди були приїздили самі самолюби, люди жадні матеріяльних зисків, виґідного матеріяльного життя, які порісши в піря миттю забувають про терпіння своїх братів, залишених в старім краю? Хіба ті люди булиб корисні Америці, зокрема в її воєннім змаганні, що все вимагає від своїх громадян найбільших жертв?

Всілякі політичні циніки того не розуміють. Вони навіть не розуміють того факту, що саме той американсько-український елемент, який ще недавно так багато помагав своїм братам в старім краю, нині цілою парою кинувся помагати Америці. Ті циніки покликають собі з того факту та кажуть, що згаданий наш елемент тягнув передтим дуже в один бік, а тепер дуже тягне в другий, бо хоче направити те, що пердтим наков. Ні, це не тягнення з одної крайности в другу. Це є зрозуміння таких потреб Америки, яких брак передше тут не відчувався. Америка передше не терпіла й не була в небезпеці. Зате терпіли наші брати в старому краю! Загроза американській свободі заставляє тепер нас, як ідеалістично настроєну масу, приносити все, що маємо, в першу чергу — для оборони Америки. Тільки циніки і політичні обманці можуть цього не розуміти, бо судять інших крізь призму своєї власної душі.

Медична Допомога Жертвам Летунських Нападів

Уряд Злучених Держав оголосив, що він бере на себе відповідальність по приміщенню в шпиталях цивільних осіб, ранених підчас летунських нападів, або в наслідок інших ворожих нападів. Для того будуть використані всі громадські та приватні шпиталі в країні. Уряд платитиме за лікування таких жертв шпиталям по встановленим оплатам. Уряд також встановить шпиталі в „безпечних районах", як Основні Шпиталі Поготівля, до яких у випадку необхідної евакуації можуть бути відіслані жертви нападів та інші шпитальні пацієнти.

Новий проект, що буде знаний як Служба Медичного Поготівля, буде переводитись спільно заходами Бюра Громадського Здоровля та Бюром Цивільної Оборони у співпраці зі стейтовими й місцевими урядами. Для успішного проводження праці було призначено в кожному місці або повіті в Злучених Державах одного лікаря Начальником Служби Медичного Поготівля для того району. Його завданням є — запевнити відповідне лікування жертв ворожих нападів в його районі.

Прикладом такої організації може бути Ню Йорк. Начальником Служби Медичного Поготівля на Великий Ню Йорк було призначено доктора Едварда М. Бернекера. Призначив його мейор Ля Ґвардія останнього вересня. Доктор Бернекер призначив уповноважених Начальників для кожної з пяти дільниць, а вони в свою чергу призначують необхідних помічників.

80 нюйорських шпиталів вже зорганізували Відділи Медичного Поготівля, які є готові для праці кожної хвилини. Складаються вони з докторів, доглядачок, хорих та їх помічниць. Коли станеться десь нещастя, вони негайно направляються туди та розпічнуть свою працю на найближчій рятунковій стації. Особи легко ранені дістануть медичну допомогу на тих стаціях, але поважно ранені негайно будуть відправлені до шпиталю. Як було згадано, видатки на їх лікування будуть оплачуватись федеральним урядом. Припускають, що великий відсоток ранених підчас летунських нападів буде потребувати лікування в шпиталях. Досвід Лондону та інших районів, тяжко бомбардованих останніми роками, вказує, що коло 50 відсотків ранених вмерли зразу, або по дорозі до шпиталю та від 30 до 40 відсотків решти ранених перенесли тяжкі поранення. Члени першої помочі будуть переносити ранених, але як загальне правило, медичну допомогу раненим будуть давати тільки лікарі та вишколені й досвідчені доглядачки.

Дуже важно мати рятункові стації в кожному місті, або повіті. Приміром, в Ню Йорку буде 300 таких стацій, одна на кожних 25,000 мешканців. Вони будуть встановлені де тільки можливо в центрах здоровля, клініках, або в школах які утримують клініки, або в таких місцях, де вже є до розпорядження необхідне зарядження. Рятункові стації будуть ясно позначені, щоб їх легко було знайти. В Ню Йорку виготовляються мапи, на яких буде зазначено розположення ріжних рятункових стацій. Скоро населення може мати ті мапи та адреси стацій. Рятункові стації в Ню Йорку не будуть мати сталого персоналу, Відділи Медичного Поготівля будуть їх займати в часі потреби.

В недалекому будучому буде велика потреба в лікарях та доглядачках хорих. Є побоювання, що може збільшуватись брак як одних так і других. Тому здається більш розумним не призначати їх ні на які сталі місця, а тримати все під рукою та посилати туди й тоді, де й коли вони будуть потрібні.

Кожний має надію, що в Злучених Державах не буде ворожих летунських нападів, але більшість населення розуміє, що це може статись і тому необхідно приготовитись на кожний випадок. Багато осіб певно турбувались тим, що станеться з ними, якщо вони будуть ранені підчас летунських нападів, та де взяти грошей на шпиталь та на лікаря. Свідомість, що Дядько Сем заплатить за них має дати полекшу. Між іншим, в Анґлії уряд також платить за лікування цивільних осіб, ранених підчас летунських нападів. — (Фліс).

Боротьба з Протидержавною Діяльністю

Департамент справедливости береться гостріше до протидержавних елементів, без огляду на те, чи вони громадяни чи чужинці, які працюють в Злучених Державах.

Згідно з розпорядком ґенерального прокуратора Френсиса Бидела, почато справу відбирання громадянства поверх 30 особам. Їх підозрівають, що вони були льояльними до держав „осі", коли складали присягу підчас одержання американського громадянства. Таких справ певно буде „кілька соток".

Особи, від яких відберуть громадянство, будуть інтерновані.

Процеси проти обвинувачених натуралізованих чужинців пічнуться на підставі заяв федеральних прокураторів перед натуралізаційними судами. Обвинувачений матиме 60 днів на відповідь. Судові рішення будуть винесені після представлення всіх доказів. Вина обвинуваченого має бути доказана понад усякий сумнів.

Подібне поступовання є неможливим у відношенні до тут роджених прихильників фашизму та до громадян, що сприяють ворогам Америки. Одначе ґенеральний прокуратор дав до зрозуміння, що такі особи не будуть почувати себе надто безпечними. Вони можуть і будуть притягнені до відповідальности на інших основах.

Іван Вазов.

Нове Переселення

— І Сопотові вічная память. А тепер куди? Всі втікають перед Сулейманом. Одні скриваються у Севлеві, другі в Дренові, інші в Тирнові. Ми з жінкою до Єлени. Юрба втікачів, метушня війська. Нема хліба. Погорільці вмирають сотками на тиф. Та, слава Богу, там були ми безпечні перед турками. Взялися ми за нову роботу. Смажили кремплі на вулиці. Люди — багато їдять. Незадовго зібрали ми трохи гроша. Пройшло два чи три місяці — не тямлю — одної ночі счинився вереск, крик! — Що це? Турецькі війська напали! Святополк Мірський відмашерував! І з дощу під ринву... Вставай, жінко! Знову втікай — ти знову голий!

Турки кинули небаром Єлену, та ми вже там не вернулися. Виджив жах у серці нашому. Не оповідатиму тобі, куди ми скиталися та скривалися весь рік. Це дуже сумне. Всі раділи, Болгарія здобула незалежність, лише ми, змучені, переміннилися в нуждарів у нашому сирітстві та самотині. Вкінці надумалися з жінкою вернутися у нашу Тракію. Також там не були чужі. Та куди? До Клисури? Не хочу бачити її.

Одначе моя жінка бажає того... Тому мандруємо до Клисури. Це було страшне, брате, хати спалені, подвіря зарослі, прокляв Божий!... Все, наче кладовище...

...Тому я сказав: Йовко! Тут не наше місце! Я продав звалища, за що можна було, і ми забралися до Пловдівку (Филипопіль). У Пловдиві — була тоді Румелія — завдяки приятелям, дістав я дрібне заняття...

Помалю стали ми латати діри. Ах, Боже мій! Ми зачинали вже собі говорити, тут житимемо і тут помремо. Нема вже чого боятися турків, бо то Болгарщина. І церква була, було де помолитися.

— В голові тобі перевернулося, не треба було до нічого мішатися, — запримітила Нягулева жінка, ставляючи склянки на столі.

— Ахто там тобі мішався жінко? Тоді так мені треба було політики, як і тепер. Знаю я добре, який ворог це справив — хай Бог нагородить йому.

А потім із сяючим лицем звернувся до мене та додав:

— Йовка має на думці злуку Румелії з Болгарією. Хтож того не хотів? І я радів разом із іншими, як ми вийшли на стрічу князеві Олександрові... За ваше здоровля! приятелю... Це старе вино, я хотів його для чесних людей, таких як ви... Кажуть: „Бери молоду жінку, одначе вино купуй старе"... Хай вам смакує... Одного дня приходять два жандарми. „Ходи з нами!" Йду до поліції... Щож є? „Ти, оповідають переховував у себе такого, якого влада шукала, поліція найшла його під якоюсь копицею! Ти є проти „злуки", ти небезпечний, ти зрадник!" і таке інше говорили мені... Тай нумо на циганський візок, і з жандармами у Софію. В Софії змінили жандарма, а той допровадив мене до кордону в Царибродї та сказав:

— Тобі заборонено відтепер вертатися у Болгарію!

— Я прогнаний! Світ зачинився за мною. Іду пішки до Піроту. Там мимохіть стрінувся я з одним із наших. Це був Нягул Трухчев. Він поселився там давно, жилося йому добре, Боже благослови його душу, мій далекий свояк.

— Нягуле, — сказав до мене — забудь нашу Болгарію, там і за сто літ не буде спокою. Це вулькан. Я маю для тебе роботу в моїй крамниці, треба мені вірного чоловіка, свій пригодиться, тут не маю нікого... Ходи зі мною, не будеш прошаком!... Я думав, думав — одначе той чоловік таки добре говорить. Там у Румелії страшний заколот, заноситься на війну з Туреччиною, може знову буде який погром і переворот і Бог зна що... Нягул переконав мене — я знаю, що таке честь... Всяке зло за добро — подумав я собі. Зателеґрафував жінці, щоби продала все, як може, та хай приїде за мною до Піроту.

— А я, дурна, послухала тебе! Коби я була знала... Скільки то грошей видала я на це переселення — запримітила з усміхом Нягулиха, що підперлася об двері та радо слухала що розповідав чоловік.

— Дай спокій тепер, Йовко: „Варене чи печене, а нам було призначене". І.., жінка... приїхала. Я сказав: Тут поселимося, Болгарія мила, дуже мила! — Одначе не дає мені кутючка, де я міг би спочати на старі літа. Одначе серце, братіку, боліло... Та я не міг зробити інакше. „Буйвіл глядить у просо, а ми перед себе". Та глупа війна невідомо десь зродилася. Біля Германії сподівалися її, а в нас спалахнула. Куди лише звернуся, не маю спочинку... Міляш утік зпід Сливниці. Досі був він на болгарській землі, тепер болгари є на сербській землі. Здобуваємо Пірот. І хтож це не продив міщан із хлібом і сіллю на привітання болгарських військ? Нягул. — Ще не прийшов до розуму... Заключили мир, серби стали панами в Піроті, то тепер ловіть тих, хто кричав „ура!" та йшов на стрічу болгарському князеві. Зрадники! І мене в Пловдові назвали зрадником!... Нещасний мій свояк!... воєнний суд засудив його на шибеницю за двацять чотирьох годин! Вічна йому память... Я з жінкою плюнув на все та горами й долами ночами далі до Софії... Йовко! Це переселення, коли воно було? Даруйте, тепер, мушу, полагодити орудки там із тими людьми, Йовка є сама.

Я зворушений слухав у задумі Нягулового оповідання. Це безупинне переселення, з місця на місце, подобало на якийсь фаталізм. Наче на Вічного Жида скиталася, доля кликала на Нягула: „Йди, йди, йди" і він їшов. Кожен крок, що його ті зробила болгарська історія, зазначився для тих людей новим поселенням. І невдачі і дні щастя наводу Нягул оплачував руїною та втечею. Я думав, що доля тієї родини це доля тисячу інших тракійських родин, які до нині не можуть найти собі безпечного пристановища, це сумні розбитки історичних наших бурей. Я приглядався йому тепер, як ввичливо та чемно приймав своїх гостей. Ніхто не пізнав би з добрячого його лиця, скільки перетерпів. Здавлював гіренькі думи та спогади, бо потребував багато енерґії та праці, щоби піддержувати тяжке життя скитальця. Та хоч зазнав стільки журби й нещасть, був добряче веселий. Це прикмета болгарського народу. Його розмова переплітана приповідками, була така приємна для тих, що його слухали.

І його жінка розуміла добре теперішнє своє життя. І вона, не меньше ніж Нягул, була все вітрівала на удари життя. Я чув її живу, майже молодечу розмову з гістьми, переплітану веселим сміхом. Почувалося спочування для тих людей. Відвага ублагороднює терпіння, одначе зроджує

(Докінчення на стор. 4.)

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПІД ДИКТАТУРОЮ

Прийшла з Бразилії ґазета з наголовком: O LAVRADOR. У ґазеті нема ні слова по українськи.

Під наголовками написано: Director: Dr. Waldemiro Mažurechen. Gerente: Nicolau Gadomskei. З цього можна догадатися, що український часопис „Хлібороб", що час від часу сказав тихе, незле слово за вождівську систему, від котрої тепер терпить.

СВ. ВТІК

Догадуються, що Тідо, один з трьох провідників націстичної пятої колюмни в Бразилії, котрий десь пропав без вісти, втік до Арґентини.

Це щось якби прихильник демократії втік з Німеччини до Віші.

ЯК ЩЕ БАБА ДІВКОЮ БУЛА

"Amerikansky russky viestnik," "organ Greko Kaftolicesckaho Sojedinenija v S. S. A. i cerkovnych i narodnych sprav," печатає „експозе" Григорія Жатковича, губернатора Підкарпатської Руси, до президента й уряду чесько-словацької республики, видно написане в 1921. році.

Як каже той часопис, „експозе" видане було за „добровільною ціною $1.00," а „цю добровільну ціну малося повернути на фонд визволення Підкарпатської Руси".

Не зовсім ясно, куди її мали визволити, білну Підкарпатську Русь, і що це намірене в 1921. році визволення має з нинішним моментом. Хіба що ціль та сама, що заставляла стару бабуню сповідатися зо свого вчинку через трицять літ за рядом: „І сповідалася з того, єгомосць, і покуту відправляла, але так приємно згадується..."

НЕ ДОСИТЬ, ЩО В СОЛОМІ ЛЕЖИТЬ, ЩЕ Й ШЕЛЕСТИТЬ

Перед міський суд у Ню Рошел, у стейті Ню Йорк, поставлено оноді паню Бекер, німецьку громадянку, за те, що вона не виконала міського закону про поведінку підчас „блекавту".

Поліцай, що її поставив на суд, посвідчив, що підчас пробного „блекавту", зарядженого міським урядом, обвинувачена відмовлялася послухати приказу поліцая й „рейдових сторожів" погасити в хаті світло.

Вона відай думала, що як Гітлерова громадянка вона не має обовязку слухати американських законів.

Як пані Бекер стане відбувати 90-денну кару вязниці, вона може найде час подумати й про те, що зробив би їй так німецький уряд зараз по першім її непослусі.

ТЕПЕР ПЕВНО НЕ ДУРНИЦЯ

Поліцаєві, що її закликав загасити світло, пані Бекер говорила, що вона в „блекавт" не вірить: це чистий нонсенс.

Тепер, наложивши на неї кару 50 долярів ґотівкою й 90 днів арештом, суддя міг спитатися паню Бекер; „Чи ви ще далі думаєте, що закон американського міста про „блекавт" це нонсенс?"

Міг її американський суддя сказати те, що сказав колись німецький суддя свідкові, котрому перед заприсяженням вичитав лекцію про вагу присяги. „Пане суддьо, перервав свідок, „я в Бога не вірю".

„А в крімінал віриш?" спитався суддя.

„— Вірю."

„То вистарчить!"

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Домашній Фронт

Ми виграємо цю війну тому, що ми працюємо всі разом; тому, що залишили всі розходження й сварки мирного часу; тому, що ми перейняті почуттям, яке мають наші вояки демократичного фронту по цілім світі — почуттям жертвенности.

Це почуття виявили на ділі робітники й заряд „Доґлег Дай Кестінґ Ко." Батавія, Н. Й. Вони видали перших героїв продукційного фронту Американської Военно-Продукційної Кампанії.

Невелика ріка Тонаванда розллялася весняною повінню, лавою насунулась на фабрику загрожуючи зруйнованням матеріялів і машинерії. Робітники й заряд виграли й дістали признання від голови Ради Военної Продукції Дональда М. Нелсона.

Продукційна кампанія посувається вперед. Вже більше як 100 фабрик повідомили про організування комітетів, в яких робітництво й заряд разом плянують, як збільшити продукцію. Інші фабрики, які самі почали продукційну кампанію, дають їм вказівки відносно збільшення бодай на 25 відсотків виробництва зброї, танків, літаків та кораблів в 1942 році.

Америка потребує все більше вояків для продукційної армії, яка є опорою боєвої армії. Велику частину вояків продукційної армії складатимуть жінки Відділ постачання праці при Раді Военної Продукції припускає, що 4,000,000 жінок буде занято у военній продукції на кінець наступного року. Майже в шість разів більше ніж працює тепер.

Комітет Справедливого Принятя на Працю, установлений президентом, подає, що департамент фльоти має тепер подвійну кількість кольорових робітників, ніж він мав останнього жовтня. Завданням комітету є: дбати, щоб з кожною льояльною особою поводились однаково при найманні на працю, без огляду на місце народження, кольор шкіри чи релігійне вірування.

Кожний тепер розуміє, чому є брак річей для цивільного вжитку. Кожний знає, що причина полягає в тім, що матеріяли, з яких вироблялись цивільні речі, тепер є конче потрібні для военної продукції, та ще тому, що вороги відрізали нас від деяких наших джерел.

Але кожний має право сподіватися, що брак річей не потягне за собою надто високих цін. Тому Бюро Адміністрації Цін встановило максимальні ціни дрібного продажу на такі домашні предмети: на механічні холодільники, виссавачі порохів і додаткові до них частини, печі до огрівання й варення, ґазові печі, радіо та фонографи. Досі було встановлено сталі ціни тільки на авта, ґумові опони та — в 19 стейтах і Дистрикті Колюмбія — на ґазоліну. Також встановлено максимальні ціни на машинки до писання, але оскільки вони будуть продаватись по картам, це не має великого значіння для пересічних людей.

В квітні буде видана певна кількість ґуми для направок ґумових опон мотористам клясі Бі (якщо ви їздите до власної военно - продукційної праці, ви правдоподібно попали до цеї кляси), але Бюро Адміністрації Цін попереджає, що то буде майже цілком перероблена ґума. Якщо ваші опони направлені тою ґумою, вважайте, аби їхали зі швидкістю не більше 35 миль на годину. Навіть з малою швидкістю ці опони можуть служити не більше як на 5,000 миль. Правдоподібно навіть менше, якщо не будете добре вважати. Також слідкуйте за батаріями, бо вони беруть багато матеріялу, так потрібного для війни.

Бюро Оборонної Транспортації працює над пляном, згідно з яким фармери мають спільно вживати свої вантажні авта, як везуть продукти на ринок. Це спричиниться до збереження на довше ґумових опон та самих авт.

Рада Военної Продукції кількома новими наказами зменшила продукцію, ще кількох предметів мирного часу, а тим самим збільшила кількість военних річей. Зменшено вдвічі кількість чаю в продажу, щоб було хоч трохи чаю для кожного.

Рада Военної Продукції взяла під контролю всі доставки понад 50 фунтів місячно ґліцерини, бо її вживається для ріжних военних цілей, а наші британські союзники виробляють з неї найважніші вибухові речі, бездимних порох... Буде менше виробляться машин до кошення трави по садках та коло дому й тим ощадиться 45,000 тон заліза й сталі... Рада обмежила вживання заліза та сталі для могильних склепів щоб заощадити приблизно 50,000 тон... Заборонено вживання інших, ніж золото і срібло, металів... Щоб в час війни не нехтувати й. малим, зменшено вдвічі вживання заліза й сталі на виріб шпильок для сколювання паперів, дрібних цвяшків та інших канцелярійних річей... Наказано краєвий перепис „грубого діяманту", що вживається в індустріяльних знаряддях... Упростивши спосіб направлення радієторів, водопровідних та каналізаційних рур, збережеться більше як 1,000,000 фунтів міді, 12,500 тон заліза та 500 тон мосяжу... Відділ споживачів при Бюрі Адміністрції Цін звертається до господинь, аби заощаджували електрику і ґаз при варенні. ...Буде менше вовни на покривала, щоб було більше для наших вояків і моряків... Менше металю також на стоячі, столові та ліжкові лямпи... Виріб ножів до голення також обмежено, але все ще буде приблизно один ніж на тиждень для кожного дорослого мужчини, — це є майже пересічна потреба.

АРЕШТОВАНИЙ. — Вилием Додлі Пелі, провідник фашистівської організації „Срібних сорочок", арештований федеральними агентами в Дарієні, в стейті Конетикот, та відставлений до Індіанаполиса на суд за бунт. Цього злочину він допустився, каже уряд, своїми статтями в органі тої організації, „Де Ґалилієн". Його пущено на волю за кавцією в сумі $15,000.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Вшанували нашого литовського приятеля — К. Відікавсказа.

Казис і Марія Відікавсказ

Недавно гурток філядельфійських литовців влаштував врочисте ювилейне приняття для п-ства Казиса і Марії Відікавсказ з нагоди 40-літнього побуту та літературної публіцистичної діяльности п. К. Відікавсказа. При цій нагоді генеральний консуль Литви, п. Йонас Будрис, вручив п. Відікавсказови Хрест Ордену Лицарів Великого Кунґаса Ґедиміна в подяку за його безкорисну працю пером для Литви та литовської справи закордоном.

Тепер саме минає сорок літ, коли до Америки прибув п. Казіз Відікавсказ. В тому часі не переставав працювати як литовський ідеаліст та патріот. Писав численні статті до ріжних американських, литовських, українських, польських журналів і газет, популяризував національно - державні стремління литовського народу. Ось що про нього сказав п. Нікодемас Кулис, музик та едактор Обєднання Литовських Музиків „Музікос Зініос": „Ви є чоловіком невичерпаної енергії. Працюєте й пишете багато, хоч за це не одержуєте жадної винагороди. Литовський нарід впише Ваше імя до своєї історії золотими буквами".

З цієї нагоди хочемо подати до відома теж і української публиці згадку про цю працю п. Відікавсказа, бо він є щирим та сердечним приятелем українського народу та його слушних змагань до волі. Подали: К. Дрижа, Ф. Пукас і К. Задейка.

Від Редакції: П. Казіз Відікавсказ родився перед 63-ма роками в Ковні, Литва. По смерти свого батька мусів сам думати про себе вже в ранньому віці. Тому не міг набути систематичної освіти. Та маючи великий природний дар та інтеліґенцію, він шляхом самообразування здобув собі належне знання та став письменником і журналістом. Перші свої твори почав друкувати ще перед 38-ми роками в одній польській газеті в Дітройт, Міш. Відтак писав багато тільки по литовськи, переважно статті та короткі оповідання. По світовій війні пише він до ріжних американських і чужих журналів ось як „Ворлд сейлесмен" (видавання в кількох мовах), а вивчивши есперантську мову, писав і на цій мові, а його річі перекладалися навіть на китайську та японську мову. Пише він і далі пише принагідні вірші також і в англійській мові. І так з нагоди 150. річниці повстання Злучених Держав філядельфійський „Івнінґ Бюлетен" помістив такий його вірш. Рівнож написав він гарного вірша з приводу приїзду англійської королівської пари до Америки перед кількома роками, за що дістав офіційне признання й подяку від англійського амбасадора.

П. Відікавсказ є рівнож автором більшого „Підручника есперанта" для литовців, як теж також кількох збірок літературних оповідань. В одній з англійських антольоґій є видрукувані вірші п. Відікавсказа англійською мовою. До цього додамо, що імя п. Відікавсказа є добре відоме американським українцям з його дописів, віршів і популяризації української справи серед литовців.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нюйорські українці приготовляються до закупу Военних Бондів.

Дня 1-го квітня відбулось у приміщенні Українського Демократичного Клюбу засідання Українсько-Американського Виконавчого Комітету в справі агітації закупном Военних Щадничих Бондів.

Степан Ярема, есемблімен 8-го виборчого дистрикту, який є головою Української Дивізії при департаменті скарбу, відкрив і переводив засідання.

Перше всього він заявив, що на припорученя зборів, що відбулись 13-го березня, як і в порозумінні з проводом ріжних груп та організацій він підібрав 15 людей до Виконавчого Комітету. В комітеті є заступлені нюйорські відділи головніших запомогових організацій, організацій Союзу Українок, Ліґи Американських Українців, католицькі і православні парохії й інші організації.

С. Ярема познайомив присутних з діяльністю департаменту скарбу щодо продажі бондів, як і з тим, що можуть зробити українські організації в цій справі.

Дотепер вже деякі національні групи в Ню Йорку відбули масові зібрання в справі ведення кращої праці щодо продавання бондів поміж громадянами своєї національности. Також плянується масовий здвиг, чи параду усіх національних груп міста Ню Йорку. Однак буде добре, як перед таким здвигом наш комітет постарається скликати масове віче, на яке треба запросити всіх українців міста Ню Йорку. С. Ярема також заявив, що за допомогою департаменту скарбу комітет може послугуватись радіопрограмою для кращого ведення своєї праці.

По короткій обміні думок, рішено відбути масове віче.

Рішено розглянути можливости використання радія для проведення кращої агітації щодо праці комітету продавання бондів.

На засіданні роздано реєстраційні картки для всіх організацій. Проситься урядників всіх організацій провести реєстрацію своїх членів, які вже купили бонди, як також і тих, які зобовяжуться купувати бонди і марки в будучому.

Проситься всі організації звернути увагу на заповіджене масове віче, що відбудеться в неділю, 26-го квітня (пополудні) в Вебстер Галі. Треба допомогти комітетови зробити це віче якнайбільш величавим. В скорому комітет подасть до відома ширшому загалови, в якім порядку віче відбудеться.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Культурний виступ.

Недавно згадували ми про прекрасний спів церковного хору при укр. кат. церкві св. Юрія, що співав у катедрі св. Патрика під проводом п. Т. Онуфрика. А тепер українська пісня може радуватись в Ню Йорку новим здобутком. Хто був між 7,200 учасниками великодної відправи, влаштованої у Великодну неділю Федерацією Церков Великого Ню Йорку у Редіо Сити Мюзик Гол, тому певно радувалось серце, коли проповідник д-р Р. В. Сірлі заповів, що тепер буде програма відправи передана через радіо по цілому світі й зачнеться співом українських зєдинених хорів з укр. церков: протест. в Ню Йорку, прав. в Ню Йорку і пресв. в Нюарку. Усі три хори виступили під проводом проф. Юрія Кириченка. В обєднаним хорі було 85 української молоді, що виступила в українських строях. Нюйорська преса подала перед виступом і по нім гарні звідомлення враз з фотографіями хору. Між іншим була велика фотографія в Ню Йорк Таймс. Воскресні пісні, відспівані хором, вийшли дуже гарно. Хор перебував весь час на сцені й виглядав дуже гарно, бо на великій салі було темно, а хор освічувано.

АВСТРАЛІЙЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ДОСТАВИ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК

АМЕРИКАНСЬКА ВІЙСЬКОВА КВАТИРА (Австралія). — Аліянтська Рада Постачання відбула свої наради в справі заосмотрення американських військ у всі потрібні матеріяли та харчі. Австралійський міністер постачання заявив, що в цій справі вироблено вже пляни, які негайно почнуть переводити в життя. На засіданні згаданої Ради був також ген. Доглас МекАртур та численні інші американські військові та спеціялісти.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Р., Ню Йорк. — Стаття не могла бути поміщена „у вівторок", бо в понеділок „Свобода" не вийшла. Спізнення спричинене через свята.

ВЕСНЯНА СИТУАЦІЯ НА ФРОНТІ. — Як весна наступає на російсько-німецькі боєві лінії, всі дожидають нової німецької офензиви. Тимчасом російські донесення говорять, що Росія кинула на лінії міліон нових резерв. Карта показує, коли в котрій околиці починаються весняні розтопи.

YOUR ARMY

(This is the forty-fifth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

When the Selective Service Act was passed its framers were guided by the principle that in implementing the act, the policy of providing adequate protection to the nation at the lowest cost and with the least possible disruption of the national life should govern. To achieve the former the act provided that those who obviously did not need military training would not be required to receive it. Subsection B of Section 5 exempted from training under the Act in peace time, those who had served three consecutive years in the Regular Army and members of the National Guard who had served a year with the Guard in active federal service and two years with the guard thereafter. It also excused members of the reserve components, who without any remuneration, gave a considerable amount of their time to receiving instruction through the army Extension Schools and from Regular Army instructors, from the obligation even to register. Members of these groups were subject to call to the colors in a national emergency under the provisions of the National Defense Act of 1920.

To achieve the latter end the act authorized the President to defer the training of those individuals whose removal from civil life would unsettle the national economy or might place the burden of maintaining their dependents upon the public purse.

Subsection E of Section 5 permitted deferment "of those men whose employment in industry, agriculture or other occupations or employment, or whose activity in other endeavors, is found . . . to be necessary to the maintenance of the national health, sefety or interest." It also permitted the deferment "of those men in a status with respect to persons dependent on them for support which renders their deferment advisable."

The act set forth definitely that all deferments must be made on the basis of the individual status of each man, and prohibited class deferments. The only exception as to class deferment was made in favor of clergymen and theological students. Subsections D. of Section 5 provided that "regular or duly ordained minister of religion and student, who are preparing for the ministry in theological or divinity schools, recognized as such, for more than one years prior to the enactment of this act shall be exempt from training and service (but not from registration) under this act."

Conscientious objectors were granted exemption from combatant training, but not from registration, and not from performing service of value to the nation for the period of time non-objectors were required to remain in training. No blanket exemption was given to religious group, the law providing that each case would be adjudged on the individual merits.

Subsection G of Section 5 of the act provided that any person "claiming exemption from combatant training and service because of . . . conscientious objections whose claim is sustained . . . shall if he is inducted into the land or naval forces of this act, be assigned to noncombatant service as defined by the President, or shall, if he is found to be conscientiously opposed to participation in such noncombatant service, be assigned to work of national importance under civilian direction."

In the actual operation of this act many of the so-called conscientious objectors were assigned to work camps which were divorced from military control. Some provision for supplying them with small amounts of spending money was made by groups whose religious beliefs included conscientious objection to military service, and by pacifist organizations. The policy of not making the status of conscientious objector more attractive than that of a citizen in training to defend his country was carefully observed.

In its operations under the Selective Service Act the government followed and elastic policy under which individuals who had been deferred for a specific cause were reclassifid and required to report for training when the cause of the original deferment disappeared. Conversely, those who, having begun their military training, were confronted with unforeseen cases of dependency were granted discharges from the service on this ground.

Following the attack on the United States by Japan, and the consequent declaration of a state of war, selective service boards were directed to review carefully all deferments. The cases of those discharged from the Armed Forces prior to the outbreak of War also were reviewed to the end that the country might not be deprived of military services of any individual unless the national interest warranted his continued deferment.

After the attack of Japan on the United States and the consequent development of a state of war the Selective Service Act made it possible to organize the nation on both the industrial and military fronts for an all-out effort.

By utilizing the deferment provisions of the Act the government is able to retain in vital defense industries the trained personnel necessary for their operation and to take into the Armed Forces those whose skills would be of the greatest value on the military front.

ШПИГУНКА ДЛЯ ПРИЄМНОСТИ. Люсі Бемлер, 18-літня студентка з Меспету, Ню Йорк, котра працювала як німецька шпигунка за 25 долярів у тиждень, призналася, що робила це з приємности. Її засуджено на пять літ вязниці.

Австралія має 12,000 миль надморської побережної лінії.

Нове Переселення

(Докінчення зо стор. 2.)

не лише спочування, а й пошанівок.

Чесні господарі, як полагодили орудки з гістьми, знову вернулися до мене. Я мав уже відходити.

— Ні, чекайте, будь ласка, хочемо вас угостити. Таж і ви з Тракії... Дуже мені було приємно... Йовко, принеси старого вина тай собі візьми склянку!

Ми стукнулися склянками і пили.

— А чи тепер бодай добре живеться вам?

— Можу сказати, що добре. Та ми ще дуже вбогі. Бо „камінь, що котиться, не поростає мохом".

— Як давно маєте тут гостинницю?

— Від року тай та хатина моя. Я давніше жив у місті та після трьох літ праці купив собі стару турецьку буду, біля шареного Моста. Та тамтуди повели вулицю, тай — ще одно переселення.

Няґул і жінка усміхнулися.

— Та, славити Бога, останнє, — запримітив я й узяв капелюх.

— І я так кажу — притакнув Няґул. — Ні на крок звідси не рушуся, хоч би світ перевернувся. Будь ласка... і налив вина у склянку.

— Ах любий, не загордій, не присягайся, — добавила з усміхом жінка. Потім звернулася до мене та додала жартівливо:

— Останнє наше переселення, пане, буде на Орляндівку[7]), там щойно спічнемо направду.

— Тай то ще невідомо, — жартував Няґул — нові завойовники можуть і відтам викинути нас[8]).

---

[7]) Орляндівська — новий софійський цвинтар на полях, що належать до села Орляндівка. Мешканці Софії жартом називають так це кладовище.

[8]) Нова Софія розрослася на римських і турецьких цвинтарищах. При тій будові зруйнували багато гробів, а костей небіщиків ужили до насипів доріг і вулиць.

(З болгарського переклав

М. Н.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АВОКА, ПА. — Місячні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 326., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині 1:30, на гали Турка. Проситься членів, котрі довгують до Братства, най вирівнають довг, бо інакше кожний буде суспендований. — За уряд: Василь Лісний, предс.; Яким Слюсар, кас.; Микола Колодій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в неділю, 12. квітня, в І. годині пополудні, в домі Тов. Горожан, 847 Норт Френклін ул. Проситься всіх членів бути начас, бо є дуже важні справе до полагодження. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині 12:30 зполудня, в гал. Ам. У. Горожан, 847 Норт Френклин ул. Просеться членів прийти на мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Проситься тих, що довгують, аби прийшли і вирівнали свій дов. Проситься членів не забувати, а приєднувати нових членів, старших і дітей, до У. Н. Союзу. — За уряд: Микола Волошанський, предс.; Микола Паращак, кас.; В. Бідей, секр., 6009 Yocum St., Phila, Pa.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Квартальні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в суботу, 11. квітня, в 7. год. ввечір, у церковній галі на Герес Еве. Збори будуть відбуватися через ціле літо в першу суботу по першім. Проситься всіх членів прийти на збори, бо будуть важні справи до полагодження. — Й. Галонишка.

ТАМАСТОН, КОНН. — Збори Тов. Українська Січ, від. 421., відбудуться 11. квітня в 8. годині вечером в українській гали на Проспект ул. Проситься всіх членів прибути на збори як один, бо є важні справи до полагодження, а завще та справа відкладається задля браку членів. Дуже сумно виглядає, що половина членів на збори не приходить і не хочуть брати жадної активности в Товаристві. Отже просимо явитись на збори. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чеснік, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бб. св. Юрія, від. 379., відбудуться в неділю, 12. квітня, в год. 12:30 пополудні, в церковній гали св. О. Николая при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Бр. св. Юрія улаштовує свято посвячення прапорів в неділю, 26. квітня. — Петро Сеньків, предс.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Місячні збори відділу 338. відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині І. по обіді, в Укр. Гали на 2. вул., 213 Скунмекер Евеню. Проситься членів прибути й вирівнати свої довги. — За уряд: Михайло Коваль, предс.; Павло Янковський, кас.; Микола Куць, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 12. квітня, в год. 1. пополудні, в Робітничім Домі, 2695 Карпентер ул. Просимо всіх членів явитися на збори, де маємо такі важні справи, що присутність ваша конечна. — П. Андрушків, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Квартальний мітінґ Бр. св. Василія Вел., від. 87., відбудеться в неділю, 12. квітня, в годині 12. вполудне, в гали парохіяльній. Проситься членів прибути і вирівнати свої залеглости. По мітінґу буде спільне свячене. Просимо прибути начас так, щоби не спізняти з мітінґом, бо декотрі члени мусять відїзджати до роботи до Олбані, Н. Й. — За уряд: К. Купер, предс.; Іван Окаль, кас.; Н. Трояновський, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 11. квітня, в годині 7:30 вечером в У. Н. Домі, 2171 Вакелінґ ул. Проситься членів не забувати за приєднування нових членів, як старших так дітей. — Уряд: М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори, Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 11. квітня, в 7. год. ввечір, в Народнім Домі, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься всіх явитися на цих зборах, бо маємо багато важних справ до полагодження. — За уряд: Іван Сорока, предс.; Марко Кузичка, кас.; Андрій Хромяк, сек., 228 Pine St., Philadelphia, Pa.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 75., відбудуться в неділю, 12. квітня, в год. 1. пополудні на горішній салі Українського Народного Дому, при Мартин улиці. Напоминається довгуючих членів платити свої вкладки. Також тих, що мають позички на своїх грамотах, щоби по можности сплачували сю позичку, бо не знаємо, що може бути в будучности. — За уряд: Дмитро Костирка, предс.; Іван Слупецький, кас.; Мих. Присташ, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Квартальні збори Тов. Укр. Нар. Союза, від. 292., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині 12.30 пополудні в горішній салі У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Проситься прибути начас та поплатити свої належитости, щоб вам спеціяльно не пригадувати, або не ходити за вкладками. Усі ми тепер занята і ніхто не може за ніким ходити, бо час то гроші. Вірю що ви всі зрозумієте та пристосуєтеся до цих завваг. — Володимир Дідик, пред.; Петро Кізел, секр.; Ілія Андрусевич, кас.

СКРЕНТОН, ПА. — Збори Тов. Над Збручем, від. 280., відбудуться в неділю, 12. квітня, в год. 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Ев. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож пригадується всім членам, щоби платили начас. Суспендовані члени, коли хочуть, щоби приняти їх наново, мають заплатити всі свої залеглости. — О. Запоточний, С. Ґовка, Р. Рубльовський.

ГАМТРАМК, МІШ. — Квартальні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 12. квітня, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ стр., Гамтрамк, в годині 1:30 пополудні. Просимо прибути і вислухати звіту фінансового, як рівнож і контрольної комісії. Також проситься привести нових членів так аби на ювилей товариства було чим представитися перед головним урядником. — За уряд: Василь Холевка, предс.; Іван Заблоцький, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині І. пополудні. Проситься всіх членів прийти на збори й вирівнати свої вкладки, бо секр. не має часу їздити за вкладками. — Тимко Кальмук.

ТОЛІДО, О. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 167., відбудуться в неділю, 12. квітня, в місци і в галі як звичайно. На зборах в березни члени ухвалили, щоби довгуючі члени сплачували свої позички й відсотки до братської каси. Внесено внесок, котрий буде ухвалений на зборах в квітни, що кожний член й членкиня, котрий (котра) не возьме участи в похороні члена, мусить заплатити кару в сумі $5.00 зараз при першій вкладці. Тому просимо прийти на збори, щоби потім не говорили, що не знали. Ми належимо до Укр. Нар. Союзу й Братства не тільки на те, щоби наша родина отримала запомогу, але також ми повинні мати свою любов один до другого так за життя, як й по смерти. За членів, котрі довгують більше як по два місяці, за вкладки більше висилати не будезо. Рівнож секретар більше за вкладками їздити не буде, бо мусить щадити опони (таєри). — Уряд від. 167.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться 12. квітня в У. Н. Домі в І. годині пополудні. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься членів, що довгують до Товариства, вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть викинені з Товариства і У. Н. Союзу. — Заряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр. і касієр; І. Жук, рек. сек.

IRONDEQUIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в пятницю, 10. квітня, в годині 7:30 ввечір в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті зборе на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — В. Гусар, предс.; І. Януш, кас.; Н. Головка, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — *Збори* Тов. Любов, від. 46., відбудуться в неділю, 12. квітня, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул., в годині 2. пополудні. Проситься членів, щоб точно зійшлися на означений час, бо є дуже важні справи до рішення, як вибір опікунів хорих і ухвала до закупна бонду оборони і другі начасі біжучі справи. За обезпечення на випадок калітства або смерти й тім часі дуже потрібне, для того не відтягайте на дальше, а таки зараз зголосіться до уряду, щоби полагодити чимскорше ці справи, або прийдіть на збори, де уряд дуже радо Вам послужить. — Григорій Грицишин, гол.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині 1:30 пополудні, в укр. православній гали на Нюпорт Еве. Проситься всіх членів прийти й заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

ПОСПІХ З КОРАБЛЯМИ.—Британські корабельні доки поспішаються з будовою торговельних кораблів, аби надолужити втрати, понесені через бомбардування й торпедування державами Оси. На світлині: неназваний корабельний варстат, у котрому викінчується будова 10,000-тонового корабля в півшеста місяців по заложенні під нього основ.

ТАРЗАН, ч. 540. Мстиві руки.

IN HIS FALL, TOMMY STRUCK THE SHOULDER OF A WARRIOR, AND TUMBLED TO DECK.

Падаючи на діл, Том цілком не стратив притомности, а вживаючи своїх кулаків, розтручував ворохобників та впав на палубу.

REALIZING THE BOY'S DANGER, TARZAN TRIED TO FIGHT THROUGH TO HIM!

Здаючи собі справу з тої небезпеки, в якій опинився Том, Тарзан старався пробоєм дістатися до нього.

"I'LL KILL THE MAN WHO HARMS HIM!" THE APE-MAN SHOUTED.

„Я вбю того, хто посміє зачепити хлопця", закричав погрозливо Тарзан до паладинців.

BUT ALREADY THE VENGEFUL HANDS OF THE PALADENES WERE REACHING OUT TO SEIZE THE BOY!

Та це не помогло. Бо в тій хвилі, як Том впав на долівку, до нього витягнулося багато мстивих рук.

Штучної гарячки, якої вживається при лікуванню загального параліжу, тепер вживають до лікування хронічної дихавиці (астми).)

Процес презервування поживи започаткував був у 1783. році французький шеф (кухар) у Парижі — Аперт.